

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

י ר ו ש ל י ם

ז' חשוון תשפ"ב
13 אוקטובר 2021

מס' מכתב: 2021-5079
פנימו: י.ו.

לכבוד

ערן דויד, מנכ"ל משרד המשפטים – יו"ר
נציג היועץ המשפטי לממשלה
נציג פרקליטות המדינה- חטיבה פלילית ומחלקת סייבר
נציג חטיבת תכנון מדיניות ואסטרטגיה, משרד המשפטים
נציג הרשות להגנת הפרטיות, משרד המשפטים
נציג רשות המיסים, משרד האוצר
נציג משרד רה"מ- אגף מדיניות רגולציה
נציג משרד הכלכלה והתעשייה, מטה ישראל דיגיטלית
נציג משרד הכלכלה והתעשייה- רשות התחרות והרשות להגנת הצרכן
נציג משרד התקשורת
משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, נציג רשות החדשנות
ד"ר קירה רדינסקי
ד"ר מתן גוטמן
ד"ר לירז מרגלית

"המשפט והטכנולוגיה הם יצורים שונים,
שבאים מעולמות שונים – והם הפכים.
המשפט עניינו הסדר החברתי, מוסר צדק
ויושר, ואילו ההתקדמות הטכנולוגית –
מקורה בסקרנות והישגיות. המשפט מפגר
אחר הטכנולוגיה, לעיתים במרחק ובזמן
רבים מאוד. עלינו לסנכרן שני עולמות
אלה"
(השופט מישאל חשין ז"ל)

הוועדה להתאמת המשפט לאתגרי החדשנות והאצת הטכנולוגיה

הנכם מתמנים בזאת לכהן בוועדה הנדונה במטרה לגבש אמצעים וצעדים שונים לצמצום הפער
ההולך וגדל מידי יום בין ההתפתחויות הטכנולוגיות לבין ההסדרים הרגולטוריים והמשפטיים
בישראל, ולהתמודדות עם השפעות חברתיות שליליות של תופעות שונות הכרוכות בפער האמור.

המשפט מפגר אחר הטכנולוגיה. זה נתון קבוע. הפער בין השניים לעולם יתקיים. אך, פער זה הולך
ומתרחב. בשנים האחרונות אנו עדים לשינויים רבולוציוניים בהתפתחות הטכנולוגית; השינויים
הם מהירים, קשים להבנה, והשלכותיהם על האנושות קשים לתפיסה. מדי מספר חודשים מגמה
חדשה תופסת תאוצה: האינטרנט של הדברים, מטבעות דיגיטליים, טכנולוגיית בלוקצ'יין, בינה
מלאכותית, לבוש חכם, הדפסת תלת-ממדית, מציאות הרבודה, ענן, רכב אוטונומי, והיד עוד
נטויה.

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

התרחבות הפער בין המשפט לטכנולוגיה מביאה לכך שהאינטרסים של המדינה, כלכלת המדינה וזכויות הפרט עלולים להיפגע ולהיזק באופן בלתי הפיך, ככל שלא נשכיל להתאים את ההסדרים החוקיים והרגולטוריים למציאות המשתנה מידי יום.

בנוסף, המדינה חייבת לפתח הסדרים רגולטוריים חדשניים וחכמים שיאפשרו את התפתחות הטכנולוגיה והקדמה האנושית. הסדרים רגולטוריים ישנים מונעים התפתחות טכנולוגית ונדרשת בחינה מעמיקה כיצד הרגולציה אינה רק מגיבה בדיעבד לשינויים בעולם, אלא אף מעודדת את התפתחותו.

בחינת הפער בין המשפט לטכנולוגיה מחייבת הסתכלות הוליסטית על מגוון דינים כגון חוקי הפרטיות, דיני חברות, דיני חוזים, דיני הנוזיקין, דיני לשון הרע, דיני הבחירות, דיני השוויון ומניעת אפליה, דיני זכויות יוצרים ודיני הפטנטים, דיני הגנת הצרכן, דיני מיסים, דיני הלבנת הון, חוקי ההגבלים העסקיים, סדרי הדין בבית המשפט ועוד.

בשנים האחרונות הוקמו מספר ועדות ממשלתיות לטיפול והסדרה של תחומים שונים הקשורים להתפתחות הטכנולוגית כגון: הוועדה לגיבוש אמצעים להגנה על הציבור מפני פרסומים פוגעניים (ועדת ארבב); הוועדה הציבורית לבחינת חוק דרכי תעמולה (ועדת ביניש); דוח ועדת המשנה של המיזם הלאומי בנושא בינה מלאכותית, אתיקה ורגולציה (ועדת נהון) ועוד.

במטרה לצמצם את הפערים שהתרחבו בין המשפט לבין הטכנולוגיה מתבקשת הוועדה, בשלב הראשון, למפות את התחומים והפערים המחייבים טיפול בסדר עדיפות עליון. במסגרת זו אבקש כי הוועדה תיתן דעתה, ביתר פירוט, לתחומים הבאים, המשיקים אחד לשני:

הסדרים המשפטיים הקשורים לרשתות חברתיות – השפעתן של הרשתות החברתיות על חיינו הן מרחיקות לכת, החצנותיהן השליליות הולכת ומתבהרת מידי יום כגון הפצת מידע כוזב ומכפיש, הפצת הסתה, טרור ואנטישמיות, השפעות שליליות על ילדים ובני נוער, מניפולציות ביחס לתהליכים דמוקרטיים, הפליה ופגיעה בפרטיות ועוד. חרף זאת, הרגולציה על פעילותן של הרשתות החברתיות כמעט ולא קיימת.

כלכלת המסחר במידע – מידע ובייחוד מידע אישי הוא "הנפט החדש". התופעה בה חברות וגופים רבים, בראשם ענקיות הטכנולוגיה הבין-לאומיות, אוצרות מידע רב על כל אחד מאיתנו, מעבדות אותו, סוחרות בו ועושות בו שימוש לצורכיהן, מעוררת סכנות ואתגרים משמעותיים, לצד אפשרויות ושירותים חדשים לטובת הציבור. יש צורך בבחינה רוחבית של התופעה והשלכותיה על הציבור וכלכלת ישראל, וכן בבחינת הצורך להתאמה של הדין והרגולציה, לצורך שמירה והגנה טובה ומותאמת יותר על זכויות הפרט בעידן המידע.

בינה מלאכותית – טכנולוגיות בינה מלאכותית נמצאות בבסיס רב המהפכות הטכנולוגיות של ימינו. פעולות רבות שנעשו בעבר בידי אנשים נעשות כיום בידי מחשבים. יתרונות רבים גלומים בשימוש בטכנולוגיה זו, לצד אתגרים משמעותיים וסיכונים לא מבוטלים לזכויות הפרט ולערכים

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

נוספים כפי שפורט בדוח בנושא בינה מלאכותית, אתיקה ורגולציה (ועדת נהון). במדינות מערביות רבות נעשים מהליכים להסדרה רגולטורית של פיתוח ושימוש בטכנולוגיות בינה מלאכותית. באפריל 2021 פרסם האיחוד האירופאי הצעת רגולציה מקיפה ביותר לטכנולוגיות בינה מלאכותית. בישראל, חרף מרכזיותה בתחום הפיתוח הטכנולוגי, אין כל הסדרה, ולו בסיסית, של תחום חשוב זה.

בשלב השני, אבקש כי בתחומים החשובים והדחופים ביותר, תציע הוועדה דרכים אפקטיביות לצמצום הפער בין התפתחות הטכנולוגית לבין המשפט והרגולציה. במסגרת זו, על הוועדה לבחון, בין היתר, את האיזון הראוי בין המשך עידוד חדשנות ופיתוח טכנולוגי שישראל מצטיינת בו, לבין הצורך ברגולציה חכמה ומידתית שתצמצם את הסיכונים וההחצנות השליליות.

עו"ד ערן דויד, מנכ"ל משרד המשפטים, ישמש כיושב ראש הוועדה.

הוועדה תזמן בפניה גורמים רלוונטיים מהארץ ומהעולם, ותשמע את עמדתכם, אם בכתב או ואם בעל-פה. בכלל זה תשקול הוועדה לקבל את עמדות המגזר השלישי, נציגי חברות הטכנולוגיה והאינטרנט הישראליות והבין-לאומיות ואת עמדות הציבור.

במידת הצורך בכוונתי לפעול להידוק שיתוף הפעולה הבינלאומי לשם קידום רגולציה אפקטיבית על חברות הטכנולוגיה הגדולות. במסגרת זו תעבדו אל מול רשויות רגולטוריות מקבילות במדינות אחרות.

אני מודה לכם על נכונותכם לתרום מזמנכם וידיעותיכם ומאחל לכם בהצלחה במשימתכם החשובה.

בברכה,

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים